

Næringsminister Iselin Nybø
Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep, 0032 Oslo

Justis- og beredskapsminister Monica Mæland
Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep, 0030 Oslo

Kopi: Utenriksminister Ine Eriksen Sørreide

Oslo, 27. mai 2020

Forsvarlig åpning av grenser vil redde tusenvis av norske arbeidsplasser

En ny analyse fra Menon Economics og Universitetet i Sørøst-Norge viser at inntil 30 000 arbeidsplasser kan gå tapt i reiselivsnæringen dersom vi ikke får på plass nødvendige tiltak. Ved å åpne grensene mot Danmark, Sverige, Tyskland og Nederland kan så mye som 45 prosent av utenlandsturismen til Norge kunne reddes denne sommeren. Det utgjør 14 milliarder kroner i økt reiselivsomsetning i juni, juli og august.

Dette vil representere en større krisepakke enn alle andre for norsk reiselivsnæring uten å koste myndighetene en krone. Det viser en forskningsrapport utarbeidet av Menon Economics og Universitetet i Sørøst-Norge for foreningen Norsk Reiseliv. Rapporten konkluderer med at åpning av disse grensene vil være det mest kraftfulle enkelttiltaket for å gjenreise reiselivsnæringen i Norge. Rapporten «*COVID-19-krisen. Gjenreisning og vekst for norsk reiselivsnæring*» følger vedlagt.

Rapporten gir en oppdatert status over den økonomiske situasjonen i næringen (kapittel 1), sammen med prognose for 2020-2021 (kapittel 2). Kapittel 3 gir et internasjonalt perspektiv på norsk reiseliv og norsk sommer 2020, mens kapittel 4 gir en anbefaling på tiltaksområder som vil være sentrale i å gjenreise og videreutvikle den norske reiselivsnæringen fremover.

Med bakgrunn i vedlagte rapport har et samlet reiseliv i Norge skissert følgende punkter som nå må på plass i forbindelse med RNB, Tiltakspakke 3 og i Statsbudsjettet for 2021 for å redde reiselivsnæringen fra konkurser og masseoppsigelser;

1. Åpning av grensene

Sommeren 2020 med stengte grenser og uendret kommersiell reiseaktivitet hos nordmenn vil gi en redusert høysesonginntekt på cirka -40 prosent. Økt reiseaktivitet hos nordmenn reduserer denne til -26 prosent, mens gjenåpning av grenser mot Danmark, Sverige, Tyskland og Nederland til sommeren forventes å redusere denne ytterligere til -7 prosent.

Åpning av grensene vil være det mest kraftfulle enkelttiltaket for å gjenreise reiselivsnæringen i sommer, og det må stilles helsefaglige begrunnelser dersom grensene til Norden og nærliggende europeiske land fortsatt skal være stengt.

Forslaget baserer seg på regjeringens tilnærming om at land med relativt lik smitte, i samme nærrområde åpnes først, og viser til regjeringens planer om å vurdere åpning for fritidsreiser i Norden fra 15. juni. En slik nordisk vurdering bør også inkludere Tyskland, som grenser til Danmark og har fergegrense til Norge gjennom Oslo-Kiel fergen. Tyskland har varslet at de planlegger en åpning av sin grense mot Norge fra 15. juni. Tyskland har i dag en smittesituasjon på linje med Danmark og Norge.

En grenseåpning med passasjerskip vil selvsagt følge de retningslinjer som gjelder for smittevern ved alle deler av reisen. I denne forbindelse er det utviklet en smittevernveileder for bransjen i samråd med EU-kommisjonen. Rederiene med skip til Norge har utarbeidet egne smittevernveiledere tilpasset denne virksomheten, som beskriver tiltakene for hele kundereisen fra booking til gjennomført reise. Veilederne konkretiserer tiltak knyttet til arealbegrensninger, hygiene, kontaktreduksjon, avstandsbegrensninger og håndtering av smittetilfeller. Skipene har store arealer, et erfarent mannskap, egen vektertjeneste, god kameraovervåking i henhold til det daglige sikkerhetsarbeidet, og for de største skipene til Tyskland et trent, medisinsk personale.

Det er viktig med tydelige datoer fra regjeringen og at disse er koordinert med det som nå skjer i EU.

2. Ekstra markedsmidler for reiselivsnæringen

a) Ekstra markedsmidler til salgsutløsende kampanjer for sommer og høst 2020 og vinter 2020/21. Regjeringen har oppfordret nordmenn til å ta ferie i eget land i sommer. Ifølge en undersøkelse i uke 19 og 20 utarbeidet av Epinion på oppdrag fra Innovasjon Norge, sier 59 prosent av befolkningen at de helt sikkert vil på en norgesferie i sommer, men kun 33 prosent er godt i gang med å planlegge ferien og hele 63 prosent sier at de ikke vil bestille på forhånd.

Vi er positive til at mange nordmenn sier at de skal feriere i Norge i sommer, men ifølge undersøkelsen sier 72 prosent at de vil velge naturattraksjoner som ikke koster penger, samtidig som svært mange sier at de vil velge dagsturer og korte opphold. Norske turister vil derfor ikke kunne oppveie for bortfallet av utenlandske turister i Norge, dette gjelder både i forhold til bruken av kommersielle tjenester, lengde og forbruk, og spesielt ikke i forhold til den konkurransen som oppstår dersom flere av de mest populære ferielandene både for nordmenn og europeere åpner grensene sine for turister i løpet av juni.

Innovasjon Norge har fått et kutt på 53,5 millioner kroner til gjennomføring av reiselivsoppdraget for 2020. Vi er nå i en situasjon hvor Innovasjon Norge har omdisponert markedsmidler for 2020 til å bruke disse på overordnet profilering av Norge som reisemål, mens behovet er å få nordmenn til å benytte seg av kommersielle tjenester og å få spesielt tyskere, nederlendere og dansker til å legge feriereisen til Norge.

Det må derfor bevilges ekstra midler på i størrelsesorden 178 millioner kroner til salgsutløsende markedsaktiviteter i Norge og i våre nærmarkeder som blant annet Danmark, Tyskland og Nederland for sommeren 2020. Markedsaktivitetene må utvikles og gjennomføres i nært samarbeid med den kommersielle delen av reiselivsnæringen, landsdelsselskapene og de beste reklameskaperne. Midlertidige EU-reguleringer gir økt fleksibilitet for mer effektiv koordinering mellom statlig profilering av Norge som reisemål og bedriftenes egen markedsføring og kampanjer.

b) Markedsmidler på lengre sikt. Reiselivsnæringen som ifølge Menon er hardest rammet av eksportnæringene må settes i stand til å møte den internasjonale konkurransen. Det må bevilges 500 millioner kroner til profilerings- og salgsutløsende markedsføringstiltak pr år for 2021, 2022 og 2023 for å gjenreise utenlandsk etterspørsel. For å sikre en mest mulig effektiv bruk av ressursene må de store aktørene i norsk reiselivsnæring være direkte involvert sammen med Innovasjon Norge i operasjonaliseringen av de ekstra investeringene som nå må gjøres for å redde norsk reiselivsnæring.

Med vennlig hilsen

Norsk Reiseliv
Per-Arne Tuftin /s/

NHO Reiseliv
Kristin Krohn Devold /s/

Norges Rederiforbund
Harald Solberg /s/

Norsk Sjøoffisersforbund
Hans Sande /s/

Norsk Sjømannsforbund
Johnny Hansen /s/

Vedlegg: Rapport fra Menon Economics, Universitetet i Sørøst-Norge og Norsk Reiseliv; *COVID-19-krisen, Gjenreisning og vekst for norsk reiselivsnæring.*